Digitale hjelpemidler i mat og helse - til nytte eller besvær?

Vigdis Guttormsen og Tormod Bjørkkjær

Bakgrunn

Det er stor vekt på bruk av digitale ressurser og hjelpemidler i skolen i dag (Kunnskapsdepartementet, 2017a). Samtidig har det blitt enda mer fokus på tverrfaglighet og dybdelæring etter innføringen av LK20 (Kunnskapsdepartementet, 2017b). Fagmiljøet på UiA har tidligere laget ni tverrfaglige fagdidaktiske videoer i mat og helse og naturfag. I denne studien har vi evaluert nytteverdien av egenproduserte videoer. Ett av forskningsspørsmålene var: **Hvordan passer de tverrfaglige videoene til bruk i undervisningen?**

Metode

Tre skoler i Agder, to i øst og en i vest, deltok i denne studien. Elever og lærere i mat og helse og naturfag på 6. og 9. trinn fikk tilbud om å delta i studien. Her vises data fra lærerne (n=11). Lærerne fikk tilsendt alle de tverrfaglige fagdidaktiske videoene og skulle selv velge opptil tre av disse de ville bruke i egen undervisning. Det lå ingen føringer for *hvilke* videoer de måtte velge eller *hvordan de* måtte bruke disse. Videoene skulle tilpasses egen årsplan og kunne brukes flere ganger innen en gitt tidsperiode (uke 34 – 43, 2021). Kvalitative metoder ble brukt, med fokusgruppeintervju som datainnsamlingsmetode.

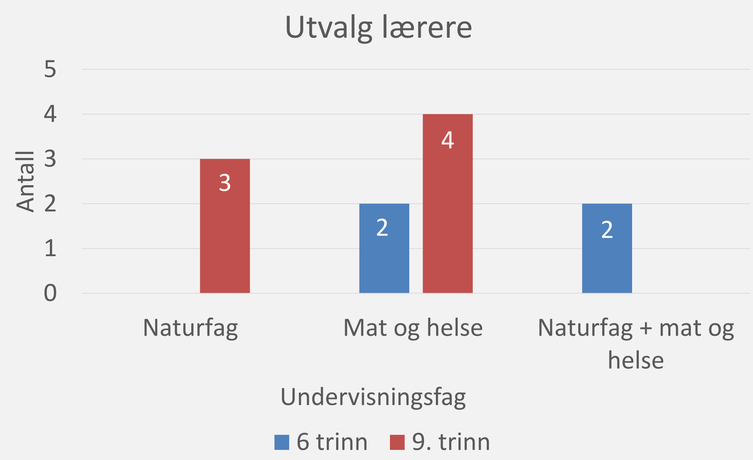

Resultater

Resultatene viste at syv av ni videoer ble brukt på 6. og 9. trinn tilsammen. ***Hva skjer når vi koker og steker fisk?*** og ***Steking av kjøttfarse*** ble ikke brukt på noen trinn. ***Hvorfor blir frukt brun?*** og ***Hva er emulgering?*** ble kun brukt i naturfag på 9. trinn. ***Hva gjør gjærdeig elastisk og stor? , Steking av gjærdeig*** og ***Hva er et egg?*** ble mest brukt av alle informantene.

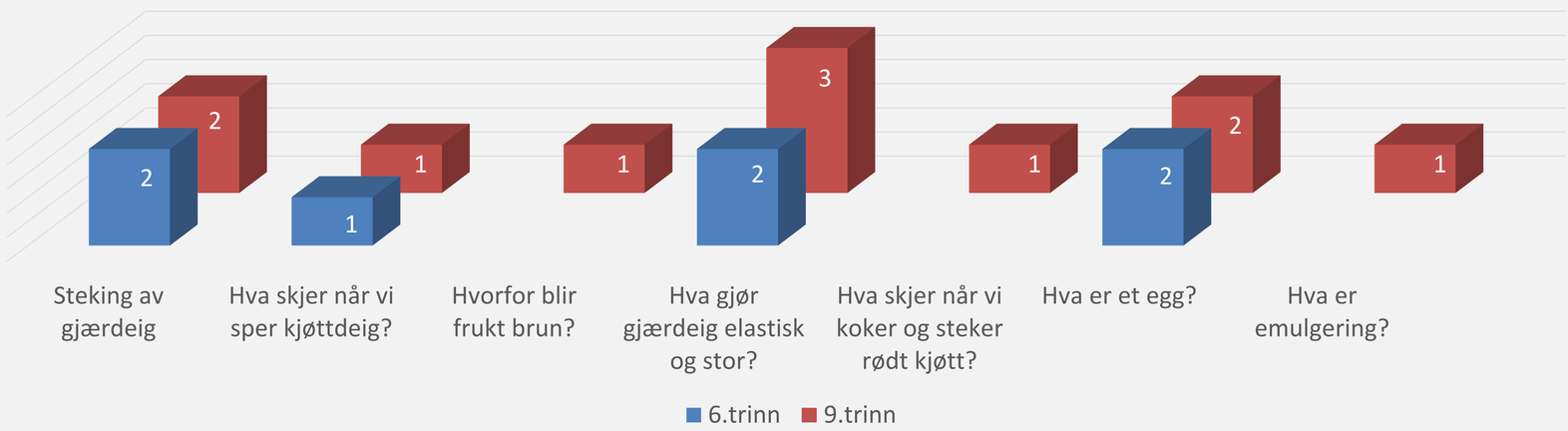

Informanter svarte at de likte videoene og trakk frem fordelen ved at de var korte. De ville bruke de igjen, men da på en litt mer gjennomtenkt måte. I mat og helse ble videoene stort sett brukt som en introduksjon før de gikk på kjøkkenet. I naturfag var det større spredning på bruksområdet. Noen naturfagslærere inkluderte videoene i forsøk, mens andre viste de før de fortsatte med mer tradisjonell undervisning. Flere av informantene trakk frem at de synes videoene var vanskelige, spesielt på 6. trinn. Det var flere vanskelig nye ord og begreper. Naturfagslærerne brukte mer tid på å forklare ord og begreper for elevene enn mat- og helselærerne. Videoene ble brukt i både mat og helse og naturfag, men ingen av lærerne samarbeidet om dette underveis til tross for at de visste at videoene var tverrfaglige.

«Ja..... Jeg synes det faglige nivået på filmene er jo litt hva du gjør det til. Jeg var nøye på å gå gjennom på forhånd og hvilke begreper vi valgte ut også sa jeg til dem at de andre [begrepene] glemmer vi. Så jeg valgte på forhånd allerede hva vi skulle snakke om sånn at de ikke måtte ta inn alle begrepene. Så det er kanskje min rolle i naturfag i forhold til dere [mat og helse] , og så prøve å sortere begrepene litt» (lærer CC).

Konklusjon

Informantene syntes videoene var nyttige, men brukte de mer som et supplement enn egen læringsressurs. Lærerne i mat og helse brukte videoene stort sett som introduksjonsvideoer til praktisk matlaging, mens naturfagslærerne brukte videoene mer utforskende og eksperimenterende. I ettertid så informantene at det det ikke var tilstrekkelig å kun sette på videoene uten ytterligere forklaringer av ord og begreper. Valg av videoer synliggjorde hva som vektlegges tidlig i semesteret i fagenes årsplan. Informantene utnyttet ikke det tverrfaglige potensialet til tross for at filmene ble presentert som tverrfaglige.

Kilder

Kunnskapsdepartementet. (2017a). Digitaliseringstrategi for grunnopplæringen 2017–2021. https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/framtid-fornyelse-og-digitalisering/id2568347/

Kunnskapsdepartementet. (2017b). *Overordnet del – verdier og prinsipper for grunnopplæringen.* Fastsatt som forskrift ved kongelig resolusjon. Læreplanverket for Kunnskapsløftet 2020. https://www.udir.no/lk20/overordnet-del/?lang=nob

Vil du se en av filmene?

Kontaktinformasjon

Tormod Bjørkkjær
tormod.bjorkkjar@uia.no

Vigdis Guttormsen
vigdis.guttormsen@uia.no